

τούτων στρατιωτῶν τῆς πίστεως οἵτινες ἀλείφονται ἤδη ὅπως ἀνεγείρωσι τὴν ἐκκλησίαν ἐκ τῶν ἐρείπων ὑφ' αὐτὴν ἐθαψέν ἡ βαρβαρότης τῶν δουλικῶν ἡμερῶν, καὶ ἀποδώσωσιν αὐτῇ τὴν λαμπρότητα καὶ εὐπρέπειαν ἣτις ἀνήκει εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ νύμφην, ἀντις, λέγω, αἰσθάνῃ ποτε ἑαυτὸν ἐλασσούμενον τῶν ἐμβριθῶν καθηκόντων του, καὶ νυστάζοντα πρὸς τὴν αὐτῶν αὐστηρότητα, ἢ ἐννοῇ τινα τῶν κακῶν κλίσεων ἐκνικῶσαν ἐντὸς του, ἃς ἐρχεται πρὸς τὸν τάφον τοῦτον ν' ἀναπολῇ τοῦ ἐνταῦθα κειμένου τὸν βίον, ὅλον αὐταπάρνησιν, ὅλον ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν, ὅλον ἀσκήσιν τῆς χριστιανικῆς ταπεινότητος, καὶ ἀναμφισβότως ἐαυτὴν τὴν καρδίαν, καὶ ἐπιρρωσθήσεται πρὸς ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν.

Οὐχὶ δὲ μόνον οἱ τὸ ἱερὸν μέλλοντες νὰ διανύσωσι στάδιον, ἀλλὰ καὶ πᾶς Ἕλληνα ἀπλῶς, εἰσπορῶν εἰς τὸ περίγλυφον καὶ περίχρυσον τοῦτο μνημεῖον, θέλει ἐπαινέσει οὐ μόνον τὴν φιλοκαλίαν τῆς εἰργασαμένης χειρὸς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναθείσης φρενὸς τὴν εὐσέβειαν. Διότι, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ἱστων ἀνδριάντας εἰς Ὀλυμπιονίκας καὶ λοιποὺς ἀθλητάς, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀνήγειρε ταύτην τὴν στήλην εἰς τὸν κατ' ἀγωνισάμενον τὴν ἀμάθειαν, εἰς τὸν ἀθλητὴν τῆς φιλογενείας. Ἀπὸ τοῦ μνημείου τούτου θέλουσιν αἰωνίως ἀναπηδᾶ σπινθῆρες ἡλεκτριζόντες τὸν πατριωτικὸν ἐνθουσιασμόν, καὶ περὶ αὐτὸ ἡ ὁλοκλήρα τοῦ Λούκα ψυχὴ θέλει περινοστεῖ, τὴν Ἑλλάδα ἐπισκοποῦσα, καὶ κηδομένη περὶ τῆς τύχης της. Ἐδῶ, ὦ ψυχὴ ἱερὰ, κατηφῶς πλανωμένη, θέλεις ἴσως ἀκούεσθαι θρηνοῦσα μετὰ τοῦ χειμερείου βορρᾶ, ὅσας βλέπεις τῶν Ἑλλήνων τὰ τέχνα ἀποσκιρτῶντα ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τὴν ὁδὸν, τῆς παιδείας μικρὸν λόγον ποιούμενα, ἢ ἀλληλομάχα καθ' ἑαυτῶν καὶ τῆς πατρίδος ὅπλα κινεῶντα, ἢ βλέπεις ἐγωῖσμόν καὶ ἀγενῆ φιλοχρηματίαν καταλυμαινομένην τὴν δημοσίαν εὐτυχίαν, ἢ τὰς πατρίδας λυσσώσας, ἢ τὰς ἀρχὰς ἐν προκετείᾳ θρασυνομένας, ἢ τὴν ὀχλαγωγίαν ὡς παροινούσαν Μαινάδα ἀφηνιάζουσαν· τὸ δὲ ἔθνος, τὸ ἄλλοτε πρῶτον μετὰ τῶν ἐθνῶν, τὸ θεοῦθεν τὰ μέγιστα τῶν δώρων λαβὼν, ἀνδρίαν, ἀγχίνουαν, ἔμπροσθεν χαρακτῆρος χρηστότητα, αὐτὸ φθινόν καὶ ἀπολλύμενον. Θέλεις δὲ χαίρει ἐξ ἐναντίας, καὶ ἀγαλλομένη θέλεις ἐπευφημεῖ, ὅταν βλέπῃς νεολαίαν ἐνθουσιῶσαν πρὸς τὰ καλὰ, τὴν ἀρετὴν διέπουσαν τὰ τε δημόσια καὶ τὰ ἰδιωτικά, τοὺς ἀρχοντας ἐπιζητοῦντας τὰς ἀρχὰς ὅπως ὠφελῶσιν, οὐχὶ ὅπως ὠφελῶνται, πρὸς τὸ πηδάλιον τὴν χεῖρα ἐκτείνοντας μόνους τοὺς ἱκανοὺς νὰ πηδαλιουχήσωσι τὴν πατρίδα εἰς σωτηρίας λιμένα, τὸν λαὸν πειθαρχοῦντα τῷ νόμῳ, τὴν ἐλευθερίαν σώφρονα καὶ σεμνήν, καὶ ἕκαστον προθυμὸν νὰ θυσιάσῃ ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, οὐχὶ τὴν πατρίδα ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

Τότε δὲ, ψυχὴ μακαρία θέλει ἀναπτερωθῇ πρὸς τοὺς οὐρανοὺς, ἐκπέμψασα θριάμβου φωνήν, ὅταν ἰδῇς ὅτι ἡ διακαὴς φιλογενεία, ἣτις ἦτον ἡ εὐγενὴς σου οὐσία, διαφλέξασα πᾶσας τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, συνέδεσεν αὐτοὺς δι' ἡγιασμένου δεσμοῦ ἀπὸ τοῦ Ἰστροῦ μέχρι τῆς Ἰδης, καὶ ὁ κοινὸς φωτισμὸς

αὐτὸν ἀνερρίπιζες καὶ ἀνείχες τὴν δαδα, ἀπαρτίτη ἄρρηκτον εἰς αἰῶνας τὴν ἡθικὴν τοῦ ἔθνους, ὅπερ, ὡς δι' ὅλου τοῦ βίου σου διηνεκῶς ἐπροσπάθησας καὶ πύχθης, γένοιτο, γένοιτο!

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ.

—ο—

Παρεστάθημεν καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰς τὰς ἐνιαυσίους ἐξετάσεις τοῦ ὑπὸ τοῦ Κ. Γρηγορίου Παππαδοπούλου διευθυνομένου Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτηρίου. Καὶ πρὶν μὲν ἐνομιζόμεν ὅτι μετὰ τὴν προσγενομένην εἰς πᾶσας σχεδὸν τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις παραλυσίαν ἐκ τῆς ἀδυσωπήτου ἐκείνης νόσου ἣτις ἀπεδεκάτισεν ἀνηλεῶς τοὺς κατὰ τοὺς τῆς πρωτευούσης, μετὰ τὰς ζημίας ὅσας ἔπαθον ἰδίως ἐκ τε τοῦ πολέμου καὶ τῆς νόσου αὐτῆς αἱ ναοὶ τῶν Μουσῶν καὶ πᾶν ἄλλο εἰς αὐτὰς ὑπὸ ἰδιωτῶν ἀφιερωμένον κατάστημα, καὶ μετὰ τὰς ἐξ ἀνάγκης μακρὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων, αἱ ἐξετάσεις ἤθελον ἀποθῇ κατὰ πολὺ ἐλάσσονες τῶν τῶν ἄλλων ἐτῶν. Μετ' αὐτὰς ὁμῶς ὁμολογοῦμεν ὅτι ὁ φόβος ἡμῶν ἦν μάταιος· διότι, οὐχὶ μόνον ἡ σειρά τῶν νενομισμένων ἐνιαυσίων μαθημάτων ἐδιδάχθη ὁλοκλήρως εἰς ἀπᾶσας τὰς τάξεις τοῦ προπαιδευτηρίου καὶ ἐκπαιδευτηρίου, γενομένης εὐμεθόδως καὶ κατὰ συνετὸν καταμερισμὸν τοῦ χρόνου τῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκ ταύτης καρποὶ προήλθον ἀφθανοὶ καὶ εὐανθεῖς. Ὀφείλεται δὲ τοῦτο εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῶν διδασκάλων, ἀρίστων μεταξὺ τῶν ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀρίστων (*), καὶ τὴν ἀσκον καὶ ἔμφορα διεύθυνσιν τοῦ Κ. Παππαδοπούλου.

Ἀλλὰ καὶ βελτίωσιν αἴξιν λόγου παρετηρήσαμεν κατὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος· ὁ διευθυντὴς, μὴ περιορίζων τὴν μέριμναν αὐτοῦ εἰς μόνην τὴν ἀγωγὴν τοῦ νοῦς ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ στήθους καὶ τοῦ ἥθους αὐτοῦ τῶν εἰς τὸ Ἐκπαιδευτήριον φοιτῶντων, ἐπεθύμει ἀνέκαθεν νὰ προσλάβῃ συνεπιτηρητὴν ἄνδρα χρηστοτήτη καὶ δόκιμον εἰς τὰ τῆς ἐσωτερικῆς διοργανώσεως καὶ διακοσμήσεως τῶν λυκείων, καὶ τοῦτον ἐκ Γαλλίας, ὅθεν ἀγαπῶμεν ν' ἀρυώμεθα κατὰ προτίμησιν καὶ σοφίαν, καὶ παραδείγματα συμπεριφορᾶς καὶ κοινωνικῆς ἀναστροφῆς. Τὴν ἐπιθυμίαν ὁμῶς ταύτην μόλις κατώρθωσε νὰ ἐκπληρώσῃ πρὸ ὀλίγων μηνῶν, μετακαλεσάμενος ἐκ Παρισίων τὸν Κ. Ποττίνον (Pottin) διακρινόμενον ἐπὶ τε παιδείᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ ἀγωγῇ, καὶ συγκρινῶντα, ὅπως προέπει εἰς κυβερνήτην παιδίων, τὸ σοβαρὸν πρὸς τὸ ἐπεικὲς καὶ ἀνεξίκακον, καὶ τὴν τῶν ἐπιτεμημάτων ἀποτομίαν μὴ γνύοντα τῇ πρα-

(*) Ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν ὅτι ὁ Κ. Λεόντιος Ἀναστασιάδης διδάσκει τὴν Ἑλληνικὴν εἰς τὰς ἀνωτέρω τάξεις τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου. Ἐθαυμάσαμεν δὲ καὶ κατὰ τοῦτο τὸν ἄνδρα ἐξετάζοντα τοὺς μαθητάς, ὅτι ἐνῶ ἐν ταῖς Σχολαῖς ὀλίγη καταβάλλεται προσοχὴ εἰς τὸ τῆς ἀπαγγελίας, αὐτὸς ἐπέτιμα σφοδρῶς ἐκείνους ὅσας δὲν ἀνεγίνωσκον ἢ δὲν ἐλάλουν Ἑλληνικά καὶ περὶ τρῶνα, ὅπως ἀπαιτεῖ καὶ ὁ ἡμέτερος Πλούταρχος.

τητι· δι' ὃ καὶ ἀγαπᾶται ἰδιαζόντως ὑπὸ τῶν μαθητῶν.

Ὁ Κ. Ποττίνος διδάσκει συγχρόνως καὶ τὴν Γαλλικὴν, καὶ μάλιστα τοσούτῳ εὐμεθόδως, ὥστε ἐν τῷ τριῶν μηνῶν οἱ παρ' αὐτῷ μαθητεύσαντες προώδυσαν θαυμασίως· ὥστε δὲν διστάζομεν νὰ βεβαιώσωμεν, πεισθέντες καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐξετάσεων, ὅτι οὐδέποτε ἐδιδάχθη ἡ Γαλλικὴ ἐν τε τοῖς δημοσίοις καὶ τοῖς ιδιωτικοῖς σχολείοις τόσῳ εὐστόχως ὅσῳ ὑπὸ τοῦ Κ. Ποττίνου.

Ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπομεν, ἐν τῷ Ἐκπαιδευτηρίῳ ἐγένετο ἐξ ἀρχῆς δεκτὸν τὸ σύστημα τῶν ἐγγράφων διαγωνισμῶν, μερικωτέρων μὲν κατὰ μῆνα, καθ' ἑξαμηνίαν δὲ καὶ κατ' ἔτος γενικωτέρων. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀπεδείχθη ἐκ πενταετοῦς καὶ ἐπέκεινα πείρας συντελεστικώτατον εἰς τὴν προκοπὴν τῶν μαθητῶν· διότι οὐχὶ μόνον ἀναφλέγει τὴν φιλοτιμίαν καὶ γεννᾷ τὴν ἀμιλλαν, ἀλλὰ καὶ ἐξασκεῖ περὶ τὴν εὐχεροστέραν ἐκθεσιν τῶν ἰδεῶν. ἔχει δὲ καὶ ἄλλο πλεονέκτημα τὸ Ἐκπαιδευτήριον, τὴν ὑπαρξίν ἰδιαίτερας κατέδρας τῆς ἱστορίας, καταργηθείσης δυστυχῶς ἐν τοῖς δημοσίοις σχολείοις.

Τὰς ἐξετάσεις παρεκολούθησεν ἡ διανομὴ τῶν βραβείων καὶ τῶν ἐπαίνων πρὸς τοὺς ἀριστεύσαντας τῶν μαθητῶν· ἡ δὲ τελετὴ ἐγένετο ὡς συνήθως μετὰ πολλῆς παρατάξεως καὶ δημοσιότητος, παρευρεθέντων τῶν γονέων, τῶν φίλων τῶν μαθητῶν, πολλῶν κυλομαύσων, τινῶν ἐκ τῶν ἐν τέλει, καὶ ὅλων σχεδὸν τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Καὶ πρῶτον μὲν ἱερεὺς ἐνδεδυμένος τὴν στολὴν αὐτοῦ ἐπεκαλέσθη τὸν ὑψίστον ἵνα καταπέμψῃ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον ἐπὶ τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν, ἔπειτα δὲ ἐψάλη ὕμνος ὑπὸ τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν πατέρα τῶν φώτων καὶ μετὰ ταῦτα ὁ καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῆς Φυσικῆς Κ. Γ. Ζωγιὸς ἀναστὰς διήλθε λόγον, ὑπέθεσι μὲν ἔχοντα τὸν χρόνον, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα χρήσιμα περὶ παιδείας διαλαβόντα, καὶ εἰς μηδὲνα δόντα ἀφορμὴν χάσιμης, ὡς ἐφορέθη προλογίζων ὁ μετρίφρων ῥήτωρ.

Μετὰ τὸν Κ. Ζωγιὸν, λαβὼν τὸν λόγον ὁ σεβασμιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Ἀχαιοῦ καὶ Ἡλίδος Κ. Μισαήλ, ἐπενθύμισε πρὸς τοὺς μαθητὰς τί ὀφείλουσι πρὸς τοὺς διδασκάλους αὐτῶν, ἐρμηνεύσας κατὰ τρόπον κατανύξαντα τῶντι τοὺς ἀκροατὰς, ἐκείνο τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀγαπῶντος οὐχ ἥττον τοῦ πατρὸς τὸν διδασκάλον, ὡς οἱ ἐκείνον μὲν ὥντα, διὰ τοῦτον δὲ καλῶς ὥντα.

Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τῶν διδασκάλων ἀναστὰς ἀνεκήρυττε τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστευσάντων· ἕκαστος δὲ τούτων προσερχόμενος ἐστέφετο στεφάνῳ μυρτίνῳ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, καὶ εὐλογούμενος ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ δύο βραβεῖα, ἐξ ὧν τὸ ἐν ἐδωρήθη ὑπὸ τοῦ φιλοκάλου Κ. Κ. Γαλάτου Δημάρχου Ἀθηναίων.

Καὶ ἀπῆλθον δακρύοντες σχεδὸν πάντες πρὸς τὴν χαρὰν, καὶ εὐχόμενοι ὅπως κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη ἀπονέμῃται καὶ χρηστοθείας καλλιστεῖον· διότι οὐδὲν ἡ παιδεία ἂν μὴ παρῇ καὶ ἀγωγὴ σπουδαία, ὅτε καὶ μόνον φέρουσιν ἀμφοτέρω, κατὰ τὸν Πλούταρχον, πρὸς ἀρετὴν καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν. Ἡ

παιδεία τῆς κεφαλῆς κατέστη σήμερον εὐωνοτάτῃ καὶ διὰ τοῦτο πάγκοινος· τίς τιμᾷ ἢ μᾶλλον τίς δὲν περιφρονεῖ αὐτήν, ἂν δὲν συνοδεύηται καὶ ὑπὸ τῆς παιδείας τοῦ στήθους;

ΔΙΑΦΘΟΡΑ.

—οοο—

ΚΑΚΟΖΗΛΟΙ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ. Ἀπὸ τίνος ἐπικρατεῖ παρ' ἡμῖν καὶ ἰδίως παρὰ τοῖς δημοσίοις ὑπηρεταῖς ἡ περιεργος συνήθεια τῷ νὰ συνενῶσι κακοζήλω, καὶ σολοικῶς, πολλάκις, διάφορα ὀνόματα. Οὕτω λέγουσι παραδείγματος χάριν Νομὸς Ἀττικεβοιωτίας, Αἰτωλοακαρναντίας, Ἀχαιοῦλιδος, ἐπαρχία Φωκιοδοκρίδος, Ἀμαλιούπολις, ἢ Ἀμαλιάπολις, ἢ Ἀμαλιάπολις, ἀκταιωρὸς κτλ, μὴ ἐνθυμούμενοι ἢ μὴ γνωρίζοντες ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἀπεστρέφοντο τοιαύτας χιμαῖρας, καὶ ὅτι κἂν τὸ Ἀμαλιούπολις, ἢ Ἀμαλιόπολις, ἢ Ἀμαλιάπολις, ἔπρεπε νὰ γραφῇ Ἀμαλιόπολις, κατὰ τὸ Μεγαλόπολις, Παρόπολις, Ἀρρεόπολις, καὶ τὸ κακοςύνθετον ἀκταιωρὸς, νὰ γραφῇ ἀκτωρ'ς, ἢ κἂν ἀκταιωρος.

Οὕτω καὶ ἐπὶ πολλῶν ἐργαστηρίων ἀνέγνωμεν Ἐμπορορράπτῃς (ἦτοι ῥάπτῃς τῶν ἐμπορῶν), Βαδοκαπελοκοιλιδοκαθαρθήριον Κεφαλολοδοξαμαγειρος, Καμινοκαθαριστῆς, ἀντὶ τοῦ ἐστιοκόρος, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἄλλ' ἐπειδὴ πιθανὸν νὰ ἐμμένωσιν οἱ τοὺς τραγελάφους τούτους ἀσπαζόμενοι εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτῶν ὀνοματοποιίαν, ἐχέτωσαν ὡς παράδειγμα τὰ ἑξῆς:

Παπισταί.

Εἰματολευκαφόροι, φαινοσκυθρωποπρόσωποι,
ζυτοδιερνέδιοι, χρηματομισσοπράται·
Χριστοκαθηματισταυροί, εἰδωλοσεβασταί,
λεκτροδικακόφυγοι, πορνολαθραιοτρόφοι·
Ἑξαπατηπιάδοι, κοσμουπαντηπερσπειταί,
καλλιτριχιπυδάται, κερματοθεραπείδοι·
Φαινογρόβηλμοι, ὀλοοφρενιλαθραφυτευταί,
αἱματοδιψαλέοι, κερδαλεοφρόνιοι·
Βορβαρδοξίφρεισχοιναγχεσιπυρδιόλεκτοι,
βιβλοθεοφυγάδες, κοσμοματαιόσοφοι·
Διαδολοσπερίες, πυχουσακτοσργαδιόκται,
ὀρθοφρενιπλανέες, ταρταρερινύμοι·

Χριστιανοί.

Εἰμαπροσηκοφόροι, ἀνυποκριταλυποπρόσωποι,
δουλαχρηστολόγοι, ἱεραμισθοδάται·
Αὐτοκαθηματισταυροί, θεομοιοσεβασταί,
ἐνομικαιτιλάδοι, πορνακαθαρτόφυγοι·
Ἀγκυλομισηταί, κοσμουσωτηριοδίφαι,
πνευμαπενητόφρονες, κερματημαλίσ·
Καρδιαλθθίγιοι, κοινωφελιμεργομειληταί,
εἰρηναίοφιλοι, ἀπλοῖκοφρόνιοι·
Βορβαρδοξίφρεισχοιναγχεσιπυρσυνδίκαιοι,
βιβλοθεοτριβέες, δογματοθαμβόσοφοι·
Ἰψιθεοπρεπίες, καθαρουφωτεργαδιόκται,
ὀρθοφρενίζωοι, οὐρανοκλινονόμοι (*).

(*) Michael Neander Saravienis, Erotematibus suis Graecae linguae, p. 434. Oronianae editionis anno MDLXI, Antithesin Παπιστῶν καὶ Χριστιανῶν inseruit; quam ait transcriptam ex antiquissimo codice manuscripto in membrana PATRIS oppido Achaiae, ante annos mille trecentos. Recentis autem vel non multum vetusti auctoris esse, vel prius vocis ὀνοματοποιία arguit. Judicium penes lectorem esto.